

צורי מעם השם עושה שמים וארץ

סֵפֶר

תּוֹרַת הַזֹּהַר

הַזֹּהַר הַמְּתַרְגֵּם בְּלִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ

הַמְּנַקֵּד

עַל הַמְּשָׁה הַמְּשִׁי תּוֹרָה

מִהַתְּנָא הָאֱלֹקִי רַבֵּן שְׁמַעוֹן בַּר יוֹחָאי זִיע"א

פְּרָשַׁת בְּהָר

תְּרַגּוּם קַל וְנִחְמָד לְמַעַן יִרְוֶיךָ חֵלּוּמֵךְ בּוֹ

יוצא לאור על ידי "מפעל הזהר העולמי"

בעיה"ק בית שמש תובב"א

אלול תש"ע לפ"ק

הוצאת:

שע"י "חברה מזכי הרבים העולמי" מפעל עולמי להצלת הדת

מיסודו של הגה"צ רבי שלום יהודה גראס
כ"ק מרן אדמו"ר מהאלמין שליט"א

MIFAL HAZOHAR HOILUMI
C/O CHEVREH MAZAKEI HARABIM HOILUMI
Under The Supervision Of Rabbi Sholom Yehuda Gross
The Head Of The Rabbinical Court Of Holmin

מצוה גדולה לזכות את הרבים

ולפרסם ספרי הזוהר היומי

בבתי כנסיות, בבתי מדרשות, בשמחות,

לכל החברים וידידים, ולכל אחד ואחד מישראל,

לקרב הגאולה שלימה בב"א

וכל המזכה את הרבים זוכה לבנים צדיקים

לעילוי נשמת

מרת הינדע לאה, מנחם מוניש וחנה בר"ב יצחק אהרון
הרב צבי יצחק, נטע מאיר, מלכה דבורה בר"ב גבריאל הכהן

לקנות הספרים במחיר מסובסד:

אצל חנות הספרים של ר' פנחס ראובן הי"ו

ברחוב השומר 74 בני ברק

או אצל "מפעל הזוהר העולמי"

רחוב נחל לכיש 24/8 רמת בית שמש ארץ ישראל

טל: 054-843-6784 / פקס: 02-995-1300

Cong. Of Holmin, Nachal Lachish 24/8

Ramat Beth Shemesh 99093, Israel

Tel: 054-843-6784 / fax: 02-995-1300

hazohar.com@gmail.com

פְּרִשֵׁת בְּהַר

וַיִּדְבֹר ה' אֶל מֹשֶׁה בְּהַר סִינַי לֵאמֹר. דַּבֵּר אֶל
 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם כִּי תִבְנְאוּ אֶל
 הָאָרֶץ וְגו'. רַבִּי אֶלְעָזָר פְּתַח, (ויקרא ו) וְאֵת תּוֹרַת
 הָעֵלָה הִיא הָעֵלָה וְגו'. פְּסוּק זֶה בְּכַנְסֵת יִשְׂרָאֵל
 בְּאֶרְנו, שְׁהִיא עוֹלָה וּמִתְחַבֶּרֶת עִם הַמְּלֻךְ
 הַקְּדוֹשׁ בְּזוּוּג שְׁלָם.

הִיא הָעֵלָה עַל מוֹקְדָה עַל הַמְּזִבַּח כָּל הַלֵּילָה וְגו'.
 בֹּא רְאֵה, בֵּינוֹן שְׁנֵכְנָם הַלֵּילָה וְהַשְּׁעָרִים
 סְתוּמִים, הַדִּינִים הַתְּחִתּוֹנִים מִתְּעוֹרְרִים בְּעוֹלָם,
 וְהוֹלְכִים וּמְשׁוֹטְטִים חֲמוּזִים וְאֶתְּנוֹת וּכְלָבִים.
 חֲמוּזִים תְּרִי בְּאֶרְנו, וּכְלָבִים וְאֶתְּנוֹת לֹא
 מְשׁוֹטְטִים וְלֹא הוֹלְכִים, אֲלָא בְּהֵם עוֹשִׂים כְּשָׁפִים
 לְבְנֵי אָדָם, כְּמוֹ בְּלָעָם, וּפְרִשׁוּתָּהּ. אִזּוּ כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם
 יִשְׁנִים, וְהַמְּזִבַּח הַתְּחִתּוֹן תְּחִיצוֹן שׁוֹרֶף.

בְּחִצּוֹת הַלֵּילָה מִתְּעוֹרְרֶת רוּחַ צְפוֹן, וּמֵאוֹתוֹ
 הַמְּזִבַּח הַתְּחִתּוֹן יוֹצֵאת שְׁלֵהֶבֶת אֵשׁ,
 וְהַשְּׁעָרִים נִפְתָּחִים, וְהַדִּינִים הַתְּחִתּוֹנִים מִתְּכַנְסִים

לְנִקְבִים שְׁלָהֶם, וְאוֹתָהּ שְׁלֶהֶבֶת הוֹלֶכֶת
 וּמְשׁוּמְמָת, וְשַׁעֲרֵי גֶן עֵדֶן נִפְתָּחִים, עַד שְׁמֹנִיעַה
 (הַבְּקָר) אוֹתָהּ הַשְּׁלֶהֶבֶת, וּמִתְחַלֶּקֶת לְכַמָּה צְדָדִים
 שֶׁל הָעוֹלָם, וְנִכְנָסֶת (דף קח ע"א) תַּחַת פְּנֵי הַתְּרַנְגוֹל,
 וְהוּא קוֹרָא.

אִז הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נִמְצָא בֵּין הַצְּדִיקִים, וְנִכְנָסֶת
 יִשְׂרָאֵל מִשְׁבַּחַת אֶת הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, עַד
 שְׁמֹנִיעַ הַבְּקָר. בֵּיוֹן שְׁמֹנִיעַ הַבְּקָר נִמְצָאִים מִסְּפָרִים
 בְּסוּד אַחֵד, וַיֵּשׁ לָהּ נִחַת עִם בְּעֻלָּהּ. וְהוּ שְׁכַתוֹב
 עַל מוֹקְדָה עַל הַמִּזְבֵּחַ כָּל הַלֵּילָה וְגו'. עַד הַבְּקָר,
 שְׁחֲרֵי בַּבְּקָר הַדִּינִים וְהַשְּׁלֶהֶבֶת שׁוֹכְבִים, וְאִז
 מִתְעוֹרֵר אַבְרָהָם בְּעוֹלָם, וּמְנוּחָה הִיא שֶׁל הַכֹּל.

בֵּיא רְאֵה, בֵּיוֹן שְׁנִכְנָסוּ יִשְׂרָאֵל לְאֶרֶץ, לֹא נִמְצָאוּ
 בָּהּ הַדִּינִים הַתַּחְתּוֹנִים, וְנִכְנָסֶת יִשְׂרָאֵל הִיְתָה
 בָּהּ בְּמְנוּחָה עַל פְּנֵי הַכְּרוֹבִים, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר, שְׁכַתוֹב
 (ישעיה א) צֶדֶק יְלִיֵן בָּהּ. אִז הָיָה לָהּ נִחַת מִהַכֹּל, שְׁחֲרֵי
 יִשְׂרָאֵל לֹא יִשְׁנִים עַד שְׁמִקְרִיבִים אֶת הַקָּרְבָּן שֶׁל בֵּין
 הָעַרְבִים, וּמִסְתַּלְקִים הַדִּינִים. וְהָעוֹלָה הִיְתָה בּוֹעֶרֶת

על המזבח, ואז היה לה נחת מהכל, ולא נמצא
אלא אשה עם בעלה. והו שבתוב כי תבאו וגו'
ושבתה הארץ, מנוחה בודאי. ושבתה הארץ שבת
לה, שבת לה' ממש.

עוד פתח רבי אלעזר, (שמות כא) כי תקנה עבד
עברי שש שנים יעבד וגו'. משום שכל בן
ישראל שנמול, שיש בו רשם קדוש, יש לו מנוחה
בשמטה, שחרי שלו היא אותה שמטה, לנוח בה.
וזו נקראת שבת הארץ, ודאי חרות יש בה. מנוחה
בה. כמו ששבת היא מנוחת הכל, כך גם השמטה
היא מנוחת הכל, מנוחה היא של רוח וגוף.

בא ראה, ה' היא מנוחת העליונים והתחתונים.
משום כך, ה' עליונה, ה' תחתונה. מנוחת
העליונים, מנוחת התחתונים. ה' עליונה, שבע
שנים שבע פעמים. ה' תחתונה שבע שנים בלבד.
זו שמטה, וזה יובל.

ובשמים כלים בדברים הכל אחר. משום כך
ושבתה הארץ, באותה מנוחת

הָאָרֶץ צְרִיכִים הָעֲבָדִים מְנוּחָה. וּמִשׁוּם כֵּן,
וּבְשִׁבְעֵית יֵצֵא לַחֲפָשִׁי חֲנָם. חֲנָם, מֵה זֶה חֲנָם?
שָׁלֹא נוֹתֵן לְאֲדוֹנָו כָּלוּם.

אֵלֶּא סוּד זֶה פָּאן לְמִדְנָו, פְּתוּב (במדבר יא) זְכַרְנוּ
אֶת הַדָּגָה אֲשֶׁר נֹאכַל בְּמִצְרַיִם חֲנָם, בְּלִי
בְרָכָה. שָׁלֹא הָיָה עָלֵינוּ בְּמִצְרַיִם הָעֵל שְׁלִמְעָלָה.
בֹּא וּרְאֵה, עֲבָדִים פְּטוּרִים מֵעַל הַמְּלָכוֹת
שְׁלִמְעָלָה, וְלִכְּן פְּטוּרִים מִן הַמִּצְוֹת. מֵה זֶה עַל
מְלָכוֹת שָׁמַיִם? אֵלֶּא כָּאוֹתוֹ שׁוֹר שְׁנוֹתָנִים עָלָיו
עַל בְּהֵתְחִלָּה כִּדִּי לְהוֹצִיא מִמֶּנּוּ טוֹב לְעוֹלָם.
וְאִם לֹא מְקַבֵּל עָלָיו אוֹתוֹ עַל, לֹא עוֹשֶׂה דָבָר.
כֵּן גַּם צָרִיף לְאָדָם לְקַבֵּל עָלָיו עַל בְּהֵתְחִלָּה,
וְאַחַר כֵּן שִׁיעֵבֵד בּוֹ בְּכָל מֵה שִׁצְרִיף. וְאִם לֹא
יְקַבֵּל עָלָיו אֶת זֶה בְּהֵתְחִלָּה, לֹא יוּכַל לְעַבֵּד.

זֶהוּ שְׁפִתוּב, (תהלים ב) עֲבָדוּ אֶת ה' בִּירְאָה. מֵה זֶה
בִּירְאָה? כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שם קיא) רֵאשִׁית חֲכָמָה
יְרֵאת ה', וְזוֹ מְלָכוֹת שָׁמַיִם. וּמִשׁוּם כֵּן, עַל
מְלָכוֹת שָׁמַיִם. וְעַל כֵּן זֶה הִיא הִרְאשִׁית שֶׁל הַכּוֹל.

מי מוכיח? תפלה, בהתחלה של יד, משום שפיה
 הוא נכנס לשאר הקדשה. ואם זה לא נמצא
 אצלו, לא שורה עליו קדשה למעלה, משום זה
 כתוב, (ויקרא טז) בזאת יבא אהרן אל הקדש וגו'.

והעל היה לא שורה במי שכפות לאהר, ועל בן
 עבדים פטורים מעל מלכות שמים. ואם
 מהעל היה הם פטורים, מכל השאר הם פטורים,
 שהרי השאר לא שורה על האדם, עד שנמצא עמו
 העל הזה, ומשום זה היו אוכלים ישראל במצרים
 חנם. אף כאן יצא לחפשי חנם, שהרי עבד היה,
 וכל מה שעשה - חנם הוא, בלי על מלכות שמים.
 ואף על גב שתנם היו מעשיו - יצא לחפשי,
 ותהיה לו מנוחה.

לאחר שהוא בחרות ונמצאת בו מנוחה, נותנים
 עליו על, מאותו מקום שהוציא אותו
 לחרות. ואם בן אדם יסרב לצאת לחרות, כמו
 שנאמר ואם אמר יאמר העבד אהבתי את אדני
 וגו', הרי בודאי פגם את אותו מקום, שעזב על

מלכות שלמעלה ולקח את על אדונו. ועל זה מה
 פתוב? והגישו אדניו אל האלהים והגישו אל
 הדלת וגו'. והגישו אדניו אל האלהים, אל
 האלהים סתם, אל אותו המקום שפנים אותו שנים
 בן נקרא אלהים.

ולא יזה מקום יקרב אליו? אל הדלת או אל
 המזוזה. (דף קח ע"ב) משום שהמקום הזה הוא
 הפתח שלמעלה, ונקרא מזוזה, והרי נתבאר. וכיון
 שהוא התבון לפנים את המקום הזה, אותו פנים
 נשאר עמו בו בנופו. והו שפתוב ורצע אדניו את
 אזנו במרצע ועברו לעלם. יהיה עבד תחת רגלי
 אדונו עד שנת היובל.

למה את אזנו? הרי פרשוה. אבל שמיעה
 תלויה במקום הזה, עשייה למעלה.
 ומשום שישראל, כשקרבנו להר סיני והיו באהבת
 לבם להתקרב לקדוש ברוך הוא, הקדימו עשייה
 לשמיעה, שהרי בראשונה השמיעה, ואחר כך
 עשייה. השמיעה תלויה בשמטה הזו. ועל זה

וְהוּא פָּנִים אֶת הַשְּׂמִיעָה הַזֹּה, תִּפְּנִים שְׂמִיעָתוֹ
 וַיִּשְׂאֵר בּוֹ פָּנִים, וְהוּא לֹא יִשְׂאֵר עֶבֶד לְאֲדוֹנָו, עַד
 שְׂיִתְקַרֵּב לְאוֹתוֹ מְקוֹם שְׂפָנִים, וַיִּפְּנִים הוּא לְפָנָיו,
 וַיִּשְׂאֵר בּוֹ אוֹתוֹ פָּנִים. וּמִשׁוֹם זֶה, וְהַגִּישׁוֹ אֲדָנָיו
 אֶל הָאֱלֹהִים סֶתֶם, כְּמוֹ שְׂפָאֲרָנוֹ. וְעַל זֶה, וְשָׁבְתָה
 הָאָרֶץ שַׁבָּת לָהּ.

וַיֵּשֶׁ שָׁנִים תִּזְרַע שָׂדֶךְ וְגו', וּבַשָּׁנָה הַשְּׂבִיעִת שַׁבָּת
 שַׁבָּתוֹן יִהְיֶה לְאָרֶץ שַׁבָּת לָהּ. וְהָרִי פְּרִשׁוּתָהּ,
 שַׁבָּתוֹב (שְׁמוֹת כג) וְהַשְּׂבִיעִת תִּשְׁמַטְנָה וְנִטְשָׁתָה וְגו'.
 מָה הַטַּעַם וְאָכְלוּ אֶבְיָנֵי עַמְךָ? מִשׁוֹם שְׁהָעֲנִיִּים
 תִּלְוִיִּים בְּמְקוֹם הַזֶּה, וּמִשׁוֹם זֶה תִּשְׂאִיר אוֹתָם
 לְאָכֹל. וְעַל זֶה, מִי שְׁמַרְחֵם עַל הָעֲנִי, נוֹתֵן שְׁלוֹם
 בְּכַנְסֵת יִשְׂרָאֵל, וּמוֹסִיף בְּרָכָה לְעוֹלָם, וְנוֹתֵן
 שְׂמֻחָה וְכֵחַ לְמְקוֹם שְׁנַקְרָא צְדָקָה, לְהוֹרִיק בְּרָכָה
 לְכַנְסֵת יִשְׂרָאֵל, וּבִאֲרָנוֹ.

רעיא מהימנא

וּבַשָּׁנָה הַשְּׂבִיעִת שַׁבָּת שַׁבָּתוֹן וְגו'. מְצֻוָּה זֶה
 לְשַׁבָּת בַּשָּׁנָה הַשְּׂבִיעִית, וְלֹאֲחֲרֶיהָ

לשבת בשביעי, ואחריה להשמיט כספים
 בשביעית, ואחריה למנות שבע שנים שבע פעמים
 והיו לה ימי שבע שבתות השנים תשע וארבעים
 שנה. כן הסוד של כל השביעיות, מצד השכינה
 שנמצאת שבע, מצד הצדיק שהוא שביעי לפינה,
 והיא בת שבע, מצד האם העליונה, שנאמר בה
 (תהלים קיט) שבע ביום הללתיך.

שבע שמות הם אנגית"ן, ובהם ארבעים ושתים
 אותיות, כלל האותיות והתבות הם תשע
 וארבעים, האם העליונה שנת החמשים שנה, שבה
 וקראתם דרור. בה תהיה שכינה תחתונה, דרור
 פדות ושבתה לישראל, שנאמר בהם ותיה זרעך
 בעפר הארץ.

לכל ספירה מהשבע הללו שש כנפים, שהן שש
 אותיות לכל אחת. ובהן הקדוש ברוך הוא
 (ושכינתו) בכל ספירה מהשבע הללו, (ישעיה ו) בשתים
 יבסה פניו ובשתים יבסה רגליו ובשתים יעופף,
 וכינה היא אחת, והשכינה התחתונה היא שבע,

וּלְמַעַלָּה מִבִּינָה אַחַת וְאַחַת - הָרִי עֶשֶׂר סְפִירוֹת.
שְׁתַּיִם, ג', וְד', וְה', וּו', וּז'.

כָּאֵן וַיֵּלֶךְ הַלּוֹךְ וְגִדְל. מִצַּד זָר - וְהַמִּים הָיוּ הַלּוֹךְ
וְחֶסֶד, מָתִי? בְּמָקוֹם שֶׁהַשְּׂכִינָה הִתְחַתְּוֶנָה
שׁוֹרָה בּוֹ. וְהוּ שְׁפָתוֹב (בראשית ח) וַתִּנַּח הַתֵּבָה בַּחֲדָשׁ
הַשְּׂבִיעִי, זו הַשְּׂכִינָה הִתְחַתְּוֶנָה. בְּשַׁבְּעָה עֶשֶׂר יוֹם
לַחֲדָשׁ, הִיא הַשְּׂבִיעִית וְהַעֲשִׂירִית.

שְׁעוֹלָה בָּהֶם אֶהְיֶה, שְׁהִיא בִינָה, שְׁנַת הַיּוֹבֵל,
הִיא אֶהְיֶה אֲשֶׁר אֶהְיֶה, פְּעָמִים אֶהְיֶה
חֲשֹׁבֹן מ"ב, וְשִׁמּוֹנָה אוֹתִיּוֹת בָּהֶם חֲמִשִּׁים, שְׁפָהֶם
מִצְוָה לְחֹשֶׁב שְׁנַת הַיּוֹבֵל. וְבוֹ מִצְוָה לְחֹזֵר לְאַחֲזוֹתוֹ
בַּיּוֹבֵל, בְּשְׁנַת הַיּוֹבֵל הַזֹּאת תֵּשְׁבוּ וְגו'. כָּל אֶחָד
יִחֹזֵר בּוֹ לְדַרְגָּה שְׁלֹשׁ, שְׁנַשְׁמָתוֹ אֶחָזָה מִשָּׁם, כְּמוֹ
שְׁבָאֲרוֹהָ (קהלת יב) וְהָרוּחַ תָּשׁוּב אֶל הָאֱלֹהִים וְגו'.

שְׁמִטָּה - שְׂכִינָה תְּחַתְּוֶנָה, שְׁהִיא מִשְׁבַּע שָׁנִים.
יּוֹבֵל - הָאֵם הָעֲלִיּוֹנָה, בִּינָה, הִיא
לְחֲמִשִּׁים שָׁנִים, וְכֵה מִתְיַחֲסִים יִשְׂרָאֵל בִּיצִיאָתָם
מִהַגְּלוּת. וְהוּ שְׁפָתוֹב וְאִישׁ אֶל מִשְׁפַּחְתּוֹ תֵּשְׁבוּ.

בְּגוֹן שְׂיָצִיאת מִצְרַיִם שְׁאוֹתָם בְּעֲלֵי תוֹרָה בָּהּ,
נֹאמַר בָּהֶם (שמות יג) וַחֲמֹשִׁים עָלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל,
וּפְרָשׁוּהָ אֶחָד מִחֲמֹשִׁים.

וּשְׂבִינָה תַחְתּוֹנָה הִיא גְּאֻלַּת בְּתֵי עָרֵי חוֹמָה
נֹאמַר בָּהּ, וּבְתֵי עָרֵי הַחֲצַרִּים. שְׂשֻׁנֵי
בְּתִים יֵשׁ בְּלֵב: אִם הֵם מִבְּעֲלֵי תוֹרָה, הֵם נִקְרָאִים
בְּתֵי עָרֵי חוֹמָה, כְּמוֹ שֶׁנֹּאמַר בִּיצִיאת מִצְרַיִם, (שם
יד) וְהַמִּים לָהֶם חוֹמָה מִימִינָם ^(דף קט ע"א) וּמִשְׂמָאלָם.
לְאַחֲרֵים שְׂאִינָם בְּעֲלֵי תוֹרָה, נִקְרָאוּ בְּתֵי הַחֲצַרִּים.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, וַחֲרֵי מָצְאוּנוּ חֲצַרִּים שֶׁנֹּאמַר בּוֹ
(אסתר ה) וַתַּעֲמֵד בַּחֲצַר בֵּית הַמֶּלֶךְ הַפְּנִימִית
נֹכַח בֵּית הַמֶּלֶךְ. וּבְכָל מְקוֹם הַמֶּלֶךְ סֹתֵם, זֶה
הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. וַתַּעֲמֵד, אֵינן עֲמִידָה אֶלֶּא
הַפְּלָה. נֹכַח בֵּית הַמֶּלֶךְ, נֹכַח בֵּית הַמְּקַדָּשׁ, שְׁכַל
יִשְׂרָאֵל צְרִיכִים לְהַתְּפַלֵּל תְּפִלָּתָם לְשָׁם וְלִהְיוֹת
נֹכַח בֵּית הַמְּקַדָּשׁ. מִי זֶה כָּאֵן חָצַר הַפְּנִימִית? וַדַּאי
שְׂנִיִּים הֵם חֲצֵרוֹת בֵּית ה'.

אָמַר לוֹ הַמְנוּרָה הַקְדוּשָׁה, שְׁנֵי תַצְרִים, הֵם
 הַחִיצוֹנִים שֶׁל הַלֵּב, וְהֵם שְׁנֵי אֲזִיזִים שֶׁל
 הַלֵּב. וְשְׁנֵי בָּתִּים פְּנִימִיִּים, שְׁנֵי פְתֵי הַלֵּב. וְשְׁנֵים
 הֵם הַפְּתִים הַפְּנִימִיִּים, וְשְׁנֵים הֵם פְּתִים חִיצוֹנִיִּים.
 וּבְזֶמֶן שִׁיתְיָה פֶּרְקוֹן, תִּתְיָה גְּאֻלָּה לְכָל־ם, לְאוֹתָם
 הַקְרוּבִים לְלֵב, שֶׁהִיא הַשְּׂכִינָה, וְלֹאֲלָה הַרְחוּקִים
 שֶׁהִתְקַרְבוּ. זֶהוּ שְׂפָתוֹב (ישעיה נז) שְׁלוֹם שְׁלוֹם לְרַחוּק
 וְלִקְרוֹב. וּפְרָשׁוֹתָ, לְרַחוּק מִעֲבָרָה, וְלִקְרוֹב מִמְצָוָה.
 בְּאוֹתוֹ זְמַן מְצָוָה לְתַקַּע בַּשּׁוֹפָר בַּיּוֹבֵל. זֶהוּ
 שְׂפָתוֹב (שם יח) בְּנִשְׂא גַם הָרִים תִּרְאוּ
 וּבְתַקַּע שׁוֹפָר תִּשְׁמָעוּ. כְּמוֹ שֶׁבְתַקִּיעַת שׁוֹפָר
 הַיּוֹבֵל כָּל הָעֲבָדִים יוֹצְאִים לְחֵרוֹת, כִּדּוּ בַּגְּאֻלָּה
 הָאֲחֵרוֹנָה בְּתַקִּיעַת שׁוֹפָר מִתְּכַנְסִים כָּל יִשְׂרָאֵל
 מֵאֲרַבְּעַת צְדָדֵי הָעוֹלָם, שֶׁהֵם עֲבָדֵי הַיּוֹבֵל.
 שְׂבַבְעֵלֵי תוֹרָה, יֵשׁ בָּהֶם עֲבָדִים עַל מְנַת לְקַבֵּל
 פָּרֶם, וְנִקְרָאִים עֲבָדֵי הַמֶּלֶךְ וְהַגְּבִירָה. אֲבָל בְּנֵי
 הַמֶּלֶךְ הַקְדוּשׁ - (שמות יט) וְאִשָּׁא אֶתְכֶם עַל בְּנֵי
 נְשָׂרִים וְאָבֵא אֶתְכֶם אֵלַי, שֶׁהֵם בְּנֵי חַיּוֹת
 הַמְּרַכְּבָה.

מִצְוָה אַחַר זֶה - לָתֵת לְלוֹאִים עָרִים לְשָׁבֶת. וּמִשׁוּם
 שֶׁהֵם לֹא הִשְׁתַּתְּפוּ בְּעֵגְלָה, הִקְדִּישׁ בְּרוּךְ
 הוּא חֵלֶק אוֹתָם אֵלָיו, שְׂיֵהִיו מְנַגְּנִים לוֹ בְּכַמָּה
 מִיַּי נִגּוּן. שְׂפִחָנִים בַּעֲבוּרָתָם, וְלוֹאִים לְשִׁירָם
 וְלוֹמְרָם, וַיִּשְׂרָאֵל לְנוֹיָהֶם. כְּהֵנִים בַּעֲבוּרָתָם, שְׂיֵישׁ
 שָׁם כַּמָּה מִצְוֹת.

מִצְוָה אַחַת - לַעֲשׂוֹת שְׂמֵן הַמִּשְׁחָה. ב' - לוֹאִים
 שׁוֹמְרִים בַּמִּקְדָּשׁ. ג' - יִשְׂרָאֵל לִירָא מִן
 הַמִּקְדָּשׁ. ד' - עֲבוּרַת הַלוֹאִים בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ. ה' -
 לְהַקְטִיר קְטֹרֶת פְּעָמִים. ו' - כְּהֵנִים תּוֹקְעִים
 בַּחֲצוֹצְרוֹת בַּמִּקְדָּשׁ. ז' - לְקַדֵּשׁ זֶרַע אַחֲרֵן בַּמִּקְדָּשׁ.
 ח' - לְלַבֵּשׁ בְּגָדֵי כְּהֵנָה בַּמִּקְדָּשׁ. ט' - רְחִיצַת יָדַיִם
 וְרִגְלָיִם לַעֲבֹד בַּמִּקְדָּשׁ.

י' - לְהִיזֹת הַכְּהֵנִים עוֹשִׂים קְרָפְנוֹת בַּמִּקְדָּשׁ. י"א
 - לְפָדוֹת פָּסוּלֵי הַמִּקְדָּשִׁים. י"ב - קְרָפֵן הַיּוֹלָדֹת
 בַּיּוֹם הַשְּׂמִינִי. י"ג - לְמַלַּח קְרָפְנוֹת בַּמִּקְדָּשׁ. י"ד -
 לַעֲשׂוֹת הָעוֹלָה כַּמִּשְׁפָּטָה. ט"ו - לַעֲשׂוֹת הַחֲטָאת
 כַּמִּשְׁפָּט. ט"ז - אֲכִילַת קֹדְשִׁים כַּמִּשְׁפָּט לְכְּהֵנִים.

י"ז - אכילת שְׂרֵי מְנַחֵת. ח"י - לַעֲשׂוֹת מְנַחֵת
 בְּמִצְוֹתָן. י"ט - לְהַבִּיא קֶרְבָּנוֹת לְבֵית הַמִּקְדָּשׁ. כ'
 - לְהַבִּיא נֶדֶר אוֹ נִדְבָה לְבֵית הַמִּקְדָּשׁ. כ"א -
 לְהַבִּיא קֶרְבָּנוֹת קִדְשִׁים, תְּמוֹרוֹת וּזְלָדוֹת. כ"ב -
 לְהַקְרִיב שְׂנֵי תְּמִידִין בְּהַלְבָּתָן. כ"ג - לְהַדְלִיק אֵשׁ
 תְּמִיד עַל הַמִּזְבֵּחַ.

כ"ד - לַעֲשׂוֹת תְּרוּמַת הַדָּשֵׁן. כ"ה - לְהַדְלִיק
 נֵרוֹת הַמִּנְזוֹרָה. כ"ו - לְהַקְרִיב מְנַחָה בְּכָל
 יוֹם. כ"ז - לְהַקְרִיב מוֹסֵף בְּשַׁבָּת. כ"ח - לְהַסְדִּיר
 לֶחֶם וּלְבֹנָה. כ"ט - לְהַקְרִיב קֶרֶבַן מוֹסֵף בְּרֵאשִׁית
 חֹדֶשׁ. ל' - לְהַקְרִיב בְּשַׁבָּעַת יְמֵי הַפֶּסַח. ל"א -
 לְהַקְרִיב בְּיוֹם הָעֹמֵר בְּבֶשֶׁל לְעוֹלָה. ל"ב - לְהַקְרִיב
 (קֶרֶבַן) הָעֹמֵר (הַיְנוּ סְפִירַת הָעֹמֵר). ל"ג - לְהַקְרִיב קֶרֶבַן
 מוֹסֵף בְּשַׁבּוּעוֹת. ל"ד - לְהַקְרִיב שְׁתֵּי תֵּלָחִם
 בְּשַׁבּוּעוֹת. ל"ה - לְהַקְרִיב מוֹסֵף בְּרֵאשִׁית הַשָּׁנָה. ל"ו
 - לְהַקְרִיב מוֹסֵף בְּיוֹם הַבְּפוּרִים. ל"ז - לְהַקְרִיב
 מוֹסֵף בְּשַׁבָּעַת יְמֵי הַחֵג. ל"ח - לְהַקְרִיב מוֹסֵף
 בְּשִׁמְיֵי עֶצְרָת. ל"ט - לְשַׂרֵף אֶת הַנּוֹתָר בְּאֵשׁ. מ'

- לְשָׂרֵף קְרָשִׁים שְׁנַמְמָאוּ. מ"א - לְעַבֵּד כִּהֵן גְּדוֹל
בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים.

מ"ב - הַמּוֹעֵל בְּהַקְרֵשׁ, קָרַן וְחִמְשׁ. מ"ג - (לְהֵבִיא
הַחֹמֶט קָרְבַּן חֲטָאת עַל חֲטָאוֹ) קָרְבַּן חֲטָאת. מ"ד -
אָשֶׁם תָּלוּי עַל סִפְקוֹ. מ"ה - קָרְבַּן אָשֶׁם וְדָאֵי, עַל
הִדּוּעַ. מ"ו - קָרְבַּן עוֹלָה וְיִזְרָה. מ"ז - קָרְבַּן
סִנְהֶדְרִין גְּדוֹלָה שְׁטָעוֹ. מ"ח - לְהַקְרִיב הַזֶּבֶח אַחֵר
שְׂיִטָּהֶר. מ"ט - קָרְבַּן זָבַח אַחֵר שְׂתַטָּהֶר. נ' - קָרְבַּן
יּוֹלְדוֹת. נ"א - קָרְבַּן מְצַרְעִים. מִשָּׁם וְאֵילָף שְׂאֵר
הַמְצוּוֹת.

בַּעֲלֵי הַיְשִׁיבוֹת, בְּשִׁבוּעָה עֲלֵיכֶם, אֵל תְּנוּזוּ מִמֶּנִּי
עַד שְׂאֵתִקִּין קָרְבָּנוֹת לְקַדוֹשׁ כְּרוֹךְ הוּא,
שֶׁהַשְּׂכִינָה הִיא קָרְבַּן לַה' בְּכָל אֵיבָר וְאֵיבָר שֶׁל
הַמְּלָךְ, בְּחִבּוּר שָׁלֵם, בְּזָכָר וּנְקֵבָה. בְּכָל הָאֵיבָרִים,
שָׂהֵם: מִהֵם כְּרָאשׁ, עֵינִים בְּעֵינִים, אֹזְנִים (דף קט ע"ב)
לְגַבֵּי אֹזְנִים, חֹטֵם בְּחֹטֵם, פְּנִים בְּפְנִים, פֶּה בְּפֶה,
כְּגוֹן (מַלְכִים-ב' ד) וַיִּשָּׂם פִּי עַל פִּי וְעֵינָיו עַל עֵינָיו.

וּבִזְוָה הָיָה מִתְּיָה אֶת הַיְלָד. וְכֹךְ יָדֵי הַמַּלְאָךְ עִם יָדֵי
הַגְּבִירָה, גּוֹף בְּגוֹף, בְּכָל אֵיבָרָיו. קָרְבֵן שָׁלֵם.

שָׁכֵן אָדָם בְּלִי אִשָּׁה הוּא תְּצִי גּוֹף, וְאִין הַשְּׂכִינָה
שׁוֹרָה עֲלָיו. בְּךְ (בְּאִשָּׁר) תִּקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא,
הוּא אֵינְנוּ בְּקָרְבֵן עִם הַשְּׂכִינָה, בְּכָל יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם
אֲנָשֵׁי מִדּוֹת, שֶׁהֵם הָאֵיבָרִים שְׁלָה. עֲלֵת הָעֲלּוֹת לֹא
שׁוֹרָה שָׁם, וּכְבֹּאֵלוֹ לֹא הָיָה תִּקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אַחַד,
מֵאַחַר שֶׁהוּא אֵינּוּ עִם שְׂכִינָתוֹ. וּבְחֻצָה לְאָרֶץ,
שֶׁהַשְּׂכִינָה מְרַחֶקֶת מִבְּעֵלָה, נֹאמֵר, כָּל הַדָּר בְּחוּץ
לְאָרֶץ דּוֹמָה כְּמִי שְׂאִין לוֹ אֵלוֹת. מִשּׁוֹם שְׂאִין שָׁם
קָרְבָּנוֹת בְּחֻצָה לְאָרֶץ. וּבְזִמְן שֶׁתִּקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
יִתְקַרֵּב עִם שְׂכִינָתוֹ, יִתְקַיֵּם בּוֹ הַפְּסוּק תְּיָה, (וּזְרִיחַ
י) בַּיּוֹם הַהוּא יִתְיָה ה' אַחַד וְשְׁמוֹ אַחַד. וְעֲלֵת
הָעֲלּוֹת שׁוֹרָה עֲלֵיהֶם.

אֵף עַל גַּב שֶׁתִּקְנּוּ הָאֲבוֹת תִּפְלוֹת בְּמָקוֹם
קָרְבָּנוֹת, זֶה הוּא לְקָרֵב נְפֹשׁוֹת וְרוּחוֹת
וּנְשָׁמוֹת, שֶׁהֵם שְׂכָלָיִים לְקָדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשְׂכִינָתוֹ
בְּאֵיבָרִים לְגַבֵּי הַגּוֹף. אֲכָל מִצַּד הַפְּסָאוֹת

וְהַמְלָאכִים, שָׁהֵם גּוֹפִים וְאֵיבָרִים שְׂמַחוּן לְמַלְךְ
 וּמַהֲנִיחָה, אֵין שָׁם קְרָבָן. וְלִכֵּן נֶאֱמַר בְּכֶסֶף, (שמות
 י) וַיֹּאמֶר כִּי יָד עַל פֶּם יְהוָה. (כס, חסר מכס א') (ה"ו חסר משם)
 (ירמיה י) כֶּסֶף כְּבוֹד מְרוֹם מֵרָאשׁוֹן מְקוֹם מְקַדְשָׁנוּ.
 וְהַאֵיבָרִים בְּפִרוֹד מִתְגּוֹף. הוּא בְּפָנִים, וְהֵם בְּחוּץ.
 וְהוּ שְׂפָתוֹב הֵן אֲרָאֵלִם צְעֵקוּ חֲצָה, חֲצָה וּדְאִי.

יְהִי רְצוֹן שְׁלֹךְ, לְהַחְזִירֵנוּ לְבֵית הַמְּקֹדֶשׁ, לְבָנִים
 הַתְּפִלָּה שְׂבִאָרוֹהַ הַקְּדֻמוֹנִים: יְהִי רְצוֹן
 מִלְּפָנֶיךָ ה' אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שְׂתַעֲלֵנוּ
 בְּשִׂמְחָה לְאַרְצֵנוּ, וְתַטְעֵנוּ בְּגִבּוֹלֵנוּ, וְשָׁם נַעֲשֶׂה
 לְפָנֶיךָ אֶת קְרָבָנוֹת חוֹבוֹתֵינוּ תְּמִידִין בְּסִדְרוֹ, כָּל
 אֶחָד בְּסִדּוֹרוֹ, וּמוֹסְפִים בְּהִלְכָתָם. שְׂכַעַת מְחוּץ
 לְאַרְץ אֵין שָׁם קְרָבָנוֹת, כְּמוֹ הַגּוֹפִים שֶׁל הַבְּרִיאָה,
 שְׂתַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשִׁכְנָתוֹ, מֵצַד הָאֲצִילוֹת שְׁלוֹ,
 אֵין שָׁם פִּרוֹד וְהַפְרָדָה. שְׂהַשְׁכִּינָה הִיא יְחוּדוֹ
 וּבְרָכָתוֹ וּקְדוּשָׁתוֹ, וְלֹא נִקְרָאת גּוֹף אֶלָּא
 בְּשִׂהֲתֵנָשְׁמוּ בְּכֶסֶף אֹת. וּמִלְּאֵבֵי הַבְּרִיאָה כְּמוֹ
 נְשָׂמָה שְׂמַת־לְפֶשֶׁת בְּגוֹף שְׂפֵל. וְלִכֵּן, בְּשִׂהֲשִׁכְנָה

היא מחויב להיכל בית המקדש ומחויב לכסאותיה,
בבבול כאלו לא היתה אחר עמו.

מצד הכסא העליון שהוא גוף לקדוש פרוך הוא,
והמלאכים שתלויים ממנו, כמו איברים
שתלויים מן הגוף, שהם זכרים. והנשמות שנגזרו
ממנו זכרים. הכסא השני גוף השכינה, וכל
הנשמות שתלויים ממנו נקבות, והמלאכים
שתלויים מאותו כסא נקבות, וקרבתם לקדוש
פרוך הוא ושכינתו.

כך יחוד הקדוש פרוך הוא ושכינתו, אף על גב
שהם בנשמות לגבי הכסא והמלאכים, כך
הם לגביה עלת העלות, פגוף, שאתה הוא שמיחד
אותם ומקרב אותם, ולכן אמונתך בהם, ואתה
אין נשמה עליה, שתהיה אתה פגוף אליה, שאתה
הוא נשמה לנשמות, ואין נשמה עליה, ולא אלוה
עליה. אתה מחויב לכל, ובתוך הכל, ולכל צד,
ולמעלה מהכל, ולמטה מהכל. ואין אלוה אחר
למעלה ולמטה ומכל צד, ומתוך עשר הספירות,

שְׁמֵהֶם הַכֹּל, וּבָהֶם הַכֹּל תִּלְוִי, וְאַתָּה בְּכָל סְפִירָה,
בְּאַרְבָּה וּרְחֻבָּה, לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה, וּבֵין כָּל סְפִירָה
וּסְפִירָה, וּבְעֵבִי כָּל סְפִירָה וּסְפִירָה.

וְאַתָּה הוּא שְׁמִקְרַב אֶת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
לְשִׁכְנֵתוֹ בְּכָל סְפִירָה וּסְפִירָה, וּבְכָל
הָעֲנָפִים שֶׁל הַמְּאֹרוֹת שְׁתֵּלֻיִים מֵהֶם, בְּעֲצָמוֹת,
וְגִידִים, וְעוֹר, וּבָשָׂר, הַתֵּלֻיִים מִן הַגּוֹף. וְאַתָּה אֵין
לָךְ גּוֹף, וְלֹא אֵיבָרִים, וְאֵין לָךְ נִקְבָּה. אֵלֶּא אֶחָד
בְּלִי שְׁנִי. יְהִי רְצוֹן שְׁלָךְ, שֶׁתִּקְרַב אֶתָּה אֶת
הַשְּׁכִינָה לְקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּכָל הַדְּרָגוֹת שֶׁהֵן
אַצִּילוֹת שְׁלָךְ, שֶׁהֵן נְשָׁמוֹת שֶׁל בְּעֵלֵי מִדּוֹת. נְשִׂאֵי
יִשְׂרָאֵל. חֲכָמִים. נְבוֹנִים. חֲסִידִים. גְּבוּרִים. אֲנָשֵׁי
אַמֶּת. נְבִיאִים. צַדִּיקִים. מְלָכִים. כָּלֶם מַאֲצִילוֹת,
שֵׁשׁ אַחֲרִים שֶׁל בְּרִיאָה.

שֶׁהַשְּׁכִינָה הִיא קָרְבֵן, שְׁמֵן הַמְּשַׁחָה. מִיְמֵין שְׁמֵן
לְמְאֹר, כְּגוֹן (כְּרֵאשִׁית א) אֶת הַמְּאֹר
הַגָּדֹל. שְׁמֵן מְשַׁחַת קֹדֶשׁ הוּא מִצַּד הַשְּׁמֵאל,
שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ וְקִדְשָׁתָּ אֶת הַלְוִיִּם. שְׁמֵן כְּתִיב הוּא

מצד של צדיק, שהוא כותש כתישות מאיברים, שהם זיתים, להוריד שמן לגבי פתילה, פתיל תכלת. והגבורה משם היא יראה, ולזים שומרים המקדש.

ומשם מצוה לירא מן המקדש, והיא מצות עבודת הלזים במקדש בעשרים וארבע משמרות לזים שבהן היו מומרים לזים בשירה ובזמרה לפניך להעלות שכינה, שהיא שירה וזמרה, בהם לה'. כ"ד עם שירה וזמרה - כ"ו, כחשבון יהו"ה. ולאחריה מצוה, היא מצות קטרת תמיד לקדוש ברוך הוא, והקטרת בקרבן. והפשיט את העלה ונתח אתה לנתחיה. ויאמורים ופרדים שהם מתעכלים כל הלילה, (דף קי ע"א) הם בפרת איברי הגוף שלו ונפשו שלא ישרפו בגיהנם, ולא ימסרו ביד מלאך המות. ומשום שכן אדם חטא ביצר הרע, שהוא צפוני, כך שחיתתו בצפון, להצילו מאותו צפוני.

וּבְקָרְפָּנוֹת, קח בָּהֶם קל וְחֹמֶר מִנְּבִיאִים.
שֵׁאֵף עַל גַּב שְׁהַתּוֹרָה הִיא שֵׁם

יְהוָה, וְהִנְבוֹאָה שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ (ישעיה סג) רוּחַ ה' תְּנִיחֶנוּ - עִם כָּל זֶה, לֹא כָּל בְּעָלֵי תּוֹרָה שְׂקוּלִים, וְלֹא כָּל הַנְּבִיאִים שְׂקוּלִים, שֵׁשׁ נְבִיאִים שֶׁנְּבוֹאָתָם בְּלְבוּשֵׁי הַמְּלָךְ, וְכֹךְ הִיא תּוֹרָה שֶׁבָּעַל פֶּה, בְּמֶה בְּעָלֵי סִפְקוֹת וּפְרוּקִים בְּלְבוּשׁ הַמְּלָךְ.

וַיֵּשׁ אַחֲרֵים שְׁעוּלִים יוֹתֵר בְּאֵיבָרֵי גוֹף הַמְּלָךְ, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם וְאַרְאֶה, וְרֵאִיתִי, בַּמְּרֹאֶה - בְּעֵינַיִם. (חבקוק ג) ה' שָׁמַעְתִּי שְׁמֵעֵךְ יִרְאֵתִי - בְּשִׁמְיָעָה. יְחֻזְקָאֵל, הַסִּתְּפָלוֹתוֹ וְנִבּוֹאָתוֹ מִתְּעֵינַיִם. חֲבִקוּק מִתְּעֵינַיִם, בְּשִׁמְיָעָה. וְלִכֵּן רָאָה יְחֻזְקָאֵל כָּל מְרֹאוֹת הַמְּרַכְּבָה הָאֵלֶּה בְּרֵאִיתָ, בְּעֵין הַשֶּׁכֶּל. חֲבִקוּק בְּשִׁמְיָעָה. וַיֵּשׁ נָבִיא שֶׁנְּבוֹאָתוֹ בְּפֶה, זָהוּ שְׁפָתוֹב וַיִּנְעַע עַל פִּי. נְבוֹאָה אַחֲרַת מִרְיַח הַחֹטָם, זָהוּ שְׁפָתוֹב (יחזקאל ב) וַתֵּבֵא בִי הָרוּחַ. וַיֵּשׁ שֶׁנְּבוֹאָתוֹ בְּיָד, זָהוּ שְׁפָתוֹב (הושע יב) וּבְיַד הַנְּבִיאִים אֲדַמָּה. וְאַחֲרֵים לְפָנִים בְּחַיֵּי הַמְּלָךְ, וְאַחֲרֵים לְפָנֵי וְלְפָנִים.

וְכִךְ בַּתּוֹרָה, פְּשָׁטִי"ם, רְאִיוֹ"ת, דְּרָשׁוֹ"ת, סוּדוֹ"ת
 שֶׁל סִתְרֵי תּוֹרָה, וְלִמְעַלָּה סִתְרֵי סִתְרִים לַה'.
 כִּי בְּקַרְפָּנוֹת, אֵף עַל גַּב שְׂקַרְפָּנוֹת כֻּלָּם לִיהוָ"ה,
 הוּא לֹקַח הַכֹּל וּמַחְלֵק אֶת הַקַּרְפָּנוֹת לְמַחְנוֹתָיו.
 מֵהֶם מְחַלֵּק לְכֹלָבִים, אוֹתָם קַרְפָּנוֹת פְּסוּלִים,
 שְׁנוֹתַן אוֹתָם לְסִמָּא"ל הַכֹּלֵב וְלִמַּחְנוֹתָיו, וְלִבְנֵי
 הַיְתָה יוֹרֶדֶת דְמוֹת כֹּלֵב. וּמֵהֶם לְשִׁדִּים, שֵׁשׁ בָּהֶם
 בְּבַהֲמוֹת, וּמֵהֶם כְּמִלְאֲכֵי הַשָּׁרֵת, וּמֵהֶם כְּבָנֵי
 אָדָם. לְאוֹתָם שְׁמַעְשֵׂיהֶם כְּשִׁדִּים, מְחַלֵּק
 קַרְפָּנוֹתֵיהֶם לְשִׁדִּים.

אֱלֹהִים שְׁמַעְשֵׂיהֶם כְּמִלְאֲכֵים, מְחַלֵּק אֶת
 קַרְפָּנוֹתֵיהֶם לְמִלְאֲכֵים. זֶהוּ שְׁפָתוֹב,
 (במדבר כח) אֶת קַרְפָּנֵי לַחֲמֵי לְאִשִּׁי. שְׁאוֹתָם
 קַרְפָּנוֹתֵיהֶם לֹא תְלוּיִים בְּבַהֲמוֹת. שְׂקַרְפָּנוֹת שֶׁל
 בְּהֵמוֹת הֵם שֶׁל עֲמֵי הָאָרֶץ. אוֹתָם קַרְפָּנוֹת (שֶׁל
 מִלְאֲכֵים) שֶׁל בְּנֵי אָדָם - תְּפִלוֹת וּמַעֲשִׂים מוֹבִים.
 הַקַּרְפָּנוֹת שֶׁל תְּלִמִּידֵי חֲכָמִים, בְּעֲלֵי מוֹדוֹת, אֱלֹהִים
 בְּעֲלֵי סוּדוֹת תּוֹרָה וְהַסִּתְרִים הַגְּנוּזִים שֶׁבָּהֶם,
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יוֹרֵד בְּעֲצָמוֹ לְקַבֵּל אֶת

קָרְבָּנוֹתֵיהֶם, שֶׁהִיא תּוֹרַת ה' תְּמִימָה, שְׂכִינָה
קְדוֹשָׁה, מֵעֶשֶׂר מִדּוֹת.

וְתִלְמִידֵי רַבּוֹתֵינוּ, אוֹתָם הַדְּבָרִים שֶׁלָּהֶם כָּמוֹ
אֲכִילַת שְׂרִיר מְנַחֵת. וַיֵּשׁ אַחֲרֵים
שְׂמַת־נְבָרִים עֲלֵיהֶם, שֶׁתּוֹרָתָם כַּאֲכִילַת מְנַחֵת
עֲצָמָן, וְלֹא שְׂרִיר מְנַחֵת. וַיֵּשׁ אַחֲרֵים שֶׁתּוֹרָתָם
אֲכִילַת קָדְשִׁים, מֵאֲכָלִים מִכַּפָּה מִיָּנִים לְמֶלֶךְ. וְאֵת
כָּל הַמְּנַחֵת שֶׁל מֵאֲכָלִים שֶׁל קָרְבָּנוֹת צְנוּה הַקְּדוֹשׁ
כְּרוֹךְ הוּא לְהַקְרִיב לוֹ כָּלֶם בְּבֵיתוֹ, שֶׁהִיא הַשְּׂכִינָה.
וְזוֹהֵי הַמְּצוּה לְהַקְרִיב קָרְבָּנוֹת בְּבֵית הַבְּחִירָה,
לְקַיֵּם (ירמיה ט) כִּי אִם בּוֹאֵת יִתְהַלֵּל הַמֶּתְהַלֵּל וְגו'.

לְמֶלֶךְ שֶׁעֲבָדוֹ וְשָׂרְיוֹ וְשְׁלִיטֵי מַלְכוּתוֹ שׁוֹלְחִים
לוֹ כַּמָּה דוֹרוֹנוֹת. אָמַר: מִי שָׂרוּצָה
לְשַׁלַּח לִי דוֹרוֹן, לֹא יִשְׁלַח, רַק בִּידֵי הַנְּבִירָה,
לְקַיֵּם בָּהּ (תהלים קג) וּמַלְכוּתוֹ בְּכֹל מְשָׁלָה. וּמִשׁוּם
זֶה נִקְרָאת הַשְּׂכִינָה קָרְבָּן לַה', עֲלָה לַה', אֲשֶׁם
לַה', וְאֶפְלוֹ קָרְבָּן נְדוּת וְיוֹלְדוֹת וּמִצְרָעִים וְזָבִים
וְזָבוֹת, הַכֹּל צָרִיךְ לְהַקְרִיב לַה' וְשְׂכִינָתוֹ, וְאַחַר

כָּךְ הִיא מְחַלֶּקֶת לְכָל. זֶהוּ שְׂפָתוֹב (משלי לא) וְתִתֵּן
 מָרָף לְבֵיתָהּ וְחֶק לְנִעְרֹתֶיהָ. וְאֶפְלוּ מִזֶּזֶן הַחַיּוֹת,
 כְּגֹזֶן קָרְבָּן שְׁעוֹרִים מֵאֲכָל הַבְּהֵמוֹת, וּמֵאֲכָל
 עֲבָדִים וְשִׁפְחוֹת שֶׁל בֵּית הַמֶּלֶךְ, וְאֶפְלוּ שֶׁל
 כְּלָבִים וְשֶׁל חֲמוֹרִים וְגַמְלִים, לְקַיֵּם כָּה וּמְלִכוּתוֹ
 בְּכָל מְשָׁלָה. וּמִנֵּיין לָנוּ שְׁעַל יְדִיָּה מֵתְחַלֵּק הַכָּל?
 שְׂפָתוֹב וְתִתֵּן מָרָף לְבֵיתָהּ וְחֶק לְנִעְרֹתֶיהָ.

מִשּׁוּם שֶׁתְּקַדּוּשׁ כְּרוֹךְ הוּא כֵּן י"ה, ו' כֵּן י"ה,
 כּוֹלֵל י"ה"ו. וְשִׁלְמוֹתוֹ ה', הִיא עוֹלָה
 לִיהוָ"ה. קָרְבָּן לִיהוָ"ה. שְׁלָמִים לַה'. קָרְבוֹתוֹ,
 שְׁלִמּוֹתוֹ, שָׁבוּ הַשְּׁלִים י"ה"ו, לְהִיּוֹת יְהוָ"ה.

וְהַכָּל חוֹזֵר בּוֹ, וְלָכֵן (שְׁמוֹת כ"ב) זִבְחַ לְאֱלֹהִים יִחָרֵם
 בְּלִתֵּי לַה' לְבָדוֹ, שְׁלֵא נוֹתֵן שְׁלִטוֹן לַצַּד
 הָאֲחֵר בְּקָרְבָּנוֹ, שְׁכָל אֱלֹהִים אַחֲרִים הֵם עוֹלָם
 הַפְּרוּד, וְאִין לָהֶם קָרְבָּה וְיִחּוּד, וְתְקַדּוּשׁ כְּרוֹךְ הוּא
 הַפְּרִידָם מִשְׁמוֹ כְּמוֹ שֶׁתְּפָרִיד חֲשָׁף מֵאוֹר. זֶהוּ
 שְׂפָתוֹב (בראשית א) וַיִּבְרָא אֱלֹהִים בֵּין הָאוֹר וּבֵין
 הַחֲשָׁף. וּמִי שְׁמִקְרַב לְקַדּוּשׁ כְּרוֹךְ הוּא מֵה

שְׁהִפְרִידָהּ, כְּמִי שֶׁקָּרַב טְמֵאת הַנְּזִיחַ לְבַעֲלָהּ, וְזֶהוּ
סוּד (ויקרא יח) וְאֵל אִשָּׁה בְּנִזְוָת טְמֵאתָהּ לֹא תִקְרַב
לְגִלּוֹת עֲרוֹתָהּ.

וְלֹא תִגְלֶה עֲרוֹתָהּ הַזֶּה - קָרוֹב, שֶׁכָּל הָעֲרִיּוֹת
שֶׁקוֹלִים לְעִבּוּדָהּ זָרָה שֶׁל כָּל הָעֲדָרִים
הָאֲחֵרִים, עֲלֵיהֶם נֹאמַר (בראשית י) מֵאֵלֶּה נִפְרְדוּ אֵינִי
הַגּוֹיִם בְּאֶרְצָתָם. וְכָתוּב, לְלִשְׁנֹתֵם בְּאֶרְצָתְם
בְּגוֹיֵיהֶם. כִּי שֵׁם בְּלִל ה' שְׁפֵת כָּל הָאָרֶץ וּמִשָּׁם
הִפְיָצָם ה'. וְכֹל מִי שֶׁמְקָרִיב שׁוֹם קָרְבָּן לְעֲדָרִים
הָאֲחֵרִים, הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִפְרִישׁוֹ מִשְׁמוֹ, וְאִין
לוֹ חֶלֶק בְּשְׁמוֹ, שֶׁהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בָּחַר בְּיִשְׂרָאֵל
מִכָּל שְׂאֵר אַמּוֹת, וְזֶהוּ שְׁפָתוֹב וּבָךְ בָּחַר ה'. וְחֶלְקָם
מֵהֶם לְחֶלְקוֹ, וְזֶהוּ שְׁפָתוֹב (דברים לב) כִּי (דף קי ע"ב) חֶלֶק ה'
עֲמוֹ.

וְלָכֵן נָתַן לָהֶם תּוֹרַת מִשְׁמוֹ. (שמות ג) זֶה שְׁמִי לְעֹלָם
וְזֶה זְכָרִי לְדַר דָּר, וְנִתְּרִי בְּרִשׁוֹנָה, י"ה עִם
שְׁמִי - שֵׁם"ה. ו"ה עִם זְכָרִי - רמ"ח. בְּכָל מִצְוָה
וּמִצְוָה קוֹשֵׁר אֶת יִשְׂרָאֵל בְּשְׁמוֹ, לְהִיּוֹת כָּל אֵיבָר

וַאִיכָר שְׁלָהֶם חֶלֶק גּוֹרְלוֹ וִירֶשְׁתּוּ, וְלִבְנֵי זִבְחֵ
לְאֱלֹהִים יַחֲרֵם וְכוּ'.

עָרִיכִים יִשְׂרָאֵל לְשִׁתֵּף אֶת ה' בְּהַלִּיכְתָּם,
בִּיקִיצָתָם. וְהוּ אֵפוֹ שְׁפָתוֹב (משלי ו)

בְּהַתְּהַלְכְּךָ תִּנְחָה אֶתְךָ בְּשֹׁכְבְּךָ תִּשְׁמַר עָלֶיךָ
וְהַקִּיצוֹת הֵיא תִשְׁיַחֲךָ. קָם אוֹתוֹ תִלְמִיד וְהִשְׁתַּמַּח
לְפָנָיו וְאָמַר: אֲשֶׁרִי הוּא חֶלְקוֹ שֶׁל מִי שְׁזוֹכָה
לְשִׁמְעַ דְּבָרִים אֱלֹהִים, בְּלָם שֵׁם ה' בְּכָל צַד, וְלֹא
יֵוצֵא מִפְּנֵי הַחוּצָה בְּכָל צְדָדוֹ. (ע"ב רע"א מהימנא).

זהר

וְכִי תֹאמְרוּ מַה נֹּאכַל וְגו'. רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח, (תהלים
לו) בְּטַח בַּה' וַעֲשֵׂה טוֹב שְׁכֵן אֶרֶץ וְרַעַה
אֲמוֹנָה. לְעוֹלָם יִהְיֶה בֵּן אָדָם וְהִיר בְּרַבּוֹנוֹ, וַיִּדְבַּק
לְבוֹ בְּאֲמוֹנָה הָעֲלִיזָנָה בְּיַדֵּי שִׁיחָיָה שְׁלָם עִם רַבּוֹנוֹ.
שְׁכַפְּשִׁיחָיָה שְׁלָם עִמוֹ, לֹא יוּכְלוּ לְהַזִּיקוֹ כָּל בְּנֵי
הָעוֹלָם.

בַּא רֵאָה, בְּטַח בַּה' וַעֲשֵׂה טוֹב, מַה זֶה וַעֲשֵׂה
טוֹב? אֵלֵא בְּךָ שְׁנֵינוּ, בְּמַעֲשֵׂה שְׁלָמָה

מִתְעוֹרֵר מַעֲשֵׂה שְׁלִמְעָלָה. וְהָרִי פִרְשׁוּהָ, וְעֲשִׂיתֶם
 אֹתָם - כְּבִיכּוֹל אֲתֶם תַּעֲשׂוּ אֹתָם, מִשׁוּם
 שְׂבִאוֹתָהּ הַתְעוֹרְרוֹת שְׁלָכֶם שְׂאֵתֶם עוֹשִׂים לְמַטָּה,
 מִתְעוֹרֵר לְמַעְלָה, וְעַל זֶה כָּתוּב וְעֲשֵׂה טוֹב, וְאִין
 טוֹב אֵלָּא צְדִיק, שְׂכָתוֹב (ישעיה ג) אָמְרוּ צְדִיק כִּי
 טוֹב. כִּיּוֹן שְׂאֵתֶם עוֹשִׂים אֶת זֶה, וְדַאי שְׂחַטְטוֹב הָיָה
 יִתְעוֹרֵר, וְאִז שְׂכֵן אֶרֶץ וְרַעַה אַמּוֹנָה, וְהַכֹּל אַחֵד.
 שְׂכֵן אֶרֶץ, אֶרֶץ הָעֲלִיזָנָה, שְׂחֵרִי אִין לָךְ כְּעוֹלָם
 שְׂכִיכּוֹל לְשָׂרוֹת עָמָה עַד שְׂחֵתְעוֹרֵר הַטּוֹב הָיָה
 אֵלֶיהָ. כִּיּוֹן שְׂמַעוֹרֵר אֹתוֹ, כְּבִיכּוֹל הוּא עוֹשֵׂה
 אֹתוֹ, וְאִז שְׂכֵן אֶרֶץ, שְׂרַה בְּתוֹכָהּ וְאֵכֵל פְּרִיָּה,
 הַשְׂתַּעֲשַׁע עָמָה. וְרַעַה אַמּוֹנָה, זוֹ אֶרֶץ, וְהַכֹּל אַחֵד,
 כְּמוֹ שְׂנַאֲמַר (תהלים צב) וְאַמּוֹנִתְךָ כְּלִילוֹת. וְרַעַה
 אַמּוֹנָה, הַנְּהִיגָה כְּכֹל רְצוֹנָךְ.

וְאִם לֹא תִתְעוֹרֵר כְּנִגְדָּתָה, הַטּוֹב הָיָה מִתְרַחֵק
 מִמֶּנָּה, וְאֵל תִּתְקַרֵּב אֵלֶיהָ, אֵל תִּתְקַרֵּב
 לְתוֹךְ כְּבִשָּׁן אֵשׁ יוֹקֵדָתָה. וְאִם תִּתְקַרֵּב אֵלֶיהָ - כְּפַחֵד,
 כְּמִי שְׂפּוֹחֵד מִן הַמְּנוֹת, שְׂחֵרִי אִז הָאֵשׁ דּוֹלְקָתָה

וְשׁוֹרְפֹת אֶת הָעוֹלָם בְּשִׁלְהֵבוֹתֶיהָ. וְכִיּוֹן שְׂמֵתְעוֹרֵר
 בְּנִגְדָה הַטּוֹב הַזֶּה, אִזּוּ הוּא שׁוֹרֵה בְּתוֹכָהּ, וְאַתָּה
 אֵל תִּפְחַד מִמֶּנָּה. אִזּוּ - (איוב כב) וְתִגְזֹר אֲמַר וַיִּקָּם
 לָךְ וְעַל דְּרָכֶיךָ נִגְּה אֹר.

בֵּא רֵאָה, בְּנֵי הָאֱמוּנָה מְנַהֲיָנִים אֶת זֹאת לְרֻצּוֹנָם
 בְּכָל יוֹם. מִי הֵם בְּנֵי הָאֱמוּנָה? אֹתָם
 שְׂמֵעוֹרְרִים הַטּוֹב הַזֶּה בְּנִגְדּוֹ, וְלֹא חָם עַל שְׁלוֹ,
 וַיִּוְדְעִים שְׁתֵּרֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יִתֵּן לוֹ יוֹתֵר,
 כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (משלי יא) יֵשׁ מִפִּיךָ וְנוֹסֵף עוֹד. מָה
 הַטַּעַם? מִשּׁוֹם שְׁוֵה מְעוֹרֵר בְּרָכוֹת בְּנִגְדּוֹ, וְלֹא
 יֹאמֵר: אִם אֵתֵן אֶת זֶה עַכְשָׁנוּ, מָה אֶעֱשֶׂה לְמַחֵר?
 אֲלֹא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נוֹתֵן לוֹ בְּרָכוֹת עַד בְּלִי
 דִּי, כְּמוֹ שֶׁבְּאֵרוֹתָ.

וּמִשּׁוֹם כֵּן, וְכִי תֹאמְרוּ מַה נֹּאכַל בַּשָּׁנָה
 הַשְּׁבִיעִת וְגו', מַה כְּתוּב? וְצוֹיִתִי אֶת
 בְּרָכְתִי לָכֶם בַּשָּׁנָה הַשְּׁשִׁית וְעָשִׂית אֶת הַתְּבוּאָה
 לְשֵׁלֶשׁ הַשָּׁנִים. וְעָשִׂית?! וְעָשִׂיתָ הֲיֵה צָרִיךְ לְהִיּוֹת!
 מַה זֶה וְעָשִׂית? אֲלֹא לְהוֹצִיא ה', שְׁיֵשׁ לָהּ שְׂמִטָּה

וּמְנוּחָה וְלֹא עוֹשֶׂה מַעֲשֵׂה. כְּתוּב (שמות טז) רְאוּ כִי
 ה' וְגו', נָתַן לָכֶם בַּיּוֹם הַשְּׁשִׁי לֶחֶם יּוֹמִים וְגו'. כְּגוֹן
 זֶה, וְצוֹיְתִי אֶת בְּרַכְתִּי לָכֶם בַּשָּׁנָה הַשְּׁשִׁית וְגו'.

רַבִּי חֲזִיָּא וְרַבִּי יוֹסִי הָיוּ הוֹלְכִים בַּדֶּרֶךְ, פְּגָעוּ
 בְּאוֹתוֹ הַר, מָצְאוּ שְׁנֵי גְבָרִים שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים.
 בֵּין כֶּף רְאוּ אִישׁ אֶחָד שֶׁהָיָה בָּא, וְאָמַר לָהֶם:
 בְּבִקְשָׁה מִכֶּם, תָּנוּ לִי מְזוֹן פֶּת לֶחֶם, שְׁשָׁנֵי יָמִים
 אֵלֶּה שְׁתַּעֲרִיתִי בַּמִּדְבָּר וְלֹא אֶכְלֹתִי דָבָר. נִשְׁמַט
 אֶחָד מֵאוֹתָם שְׁנֵי גְבָרִים, וְהוֹצִיא מְזוֹנוֹ שֶׁהוּא
 הֵבִיא לַדֶּרֶךְ, וְנָתַן לוֹ וְהָאֵכִיל וְהַשְׁקָה אוֹתוֹ. אָמַר
 לוֹ חֲבֵרוֹ: מַה תַּעֲשֶׂה עִם הַמְּזוֹן, שְׁחֵרִי אֲנִי אֶת שְׁלִי
 אֲנִי אוֹכֵל? אָמַר לוֹ: וּמָה עַל שְׁלֶךְ אֲנִי הוֹלֵךְ? יֵשֵׁב
 אֶצְלוֹ אוֹתוֹ עָנִי, עַד שֶׁאֲכַל כָּל מַה שֶׁחָיָה אֶצְלוֹ,
 וְאוֹתוֹ לֶחֶם שֶׁנִּשְׁאָר נָתַן לוֹ לַדֶּרֶךְ, וְחָלַךְ לוֹ.

אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא, לֹא רָצָה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 שְׁדַבֵּר זֶה יַעֲשֶׂה עַל יְדִינּוּ. אָמַר רַבִּי
 יוֹסִי, אוֹלֵי נִגְזָר דִּין עַל אוֹתוֹ אִישׁ, וְרָצָה
 הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְחַזְמִין לְפָנָיו אֶת זֶה כִּדְרֵי

לְהַצִּילֹוּ. בְּעוֹד שְׁהִלְכוּ, הִתְעַיַּף אוֹתוֹ אִישׁ
 בְּדַרְךְ. אָמַר לוֹ חֲבֵרוֹ: וְלֹא ^(דף קיא ע"א) אָמַרְתִּי לָךְ
 שְׁלֹא תִּתֵּן לָחֶם לְאַחֵר? אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא לְרַבִּי
 יוֹסִי, חֲרִי מִזֶּזֶן עִמָּנוּ, נִתֵּן לוֹ לֶאֱכֹל. אָמַר רַבִּי
 יוֹסִי, הִתְרַצָּה לְהוֹצִיא מִמָּנוּ אֶת הַזְּכוּת? גִּלְדָּךְ
 וְנִרְאָה, שְׁחַרְי בְּוֵדַאי בְּצוּרַת פָּנָיו שֶׁל זֶה,
 הַדְּפוּם שֶׁל הַמְּוֹת נִיאָחוּ, וְרַצָּה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ
 הוּא לְזַמֵּן זְכוּתוֹ כְּדִי לְהַצִּילֹוּ.

בֵּין כֶּף יָשַׁב אוֹתוֹ הָאִישׁ וַיִּשֶׁן תַּחַת אֵילָן אַחֵר,
 וַחֲבֵרוֹ הִתְרַחַק מִמָּנוּ וַיִּשַׁב בְּדַרְךְ אַחֲרָת. אָמַר
 רַבִּי יוֹסִי לְרַבִּי חֲזִיָּא, כָּעֵת נִשַׁב וְנִרְאָה, שְׁוֵדַאי
 הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא רוֹצֵה לְהַרְחִישׁ לוֹ גַּם. קָמוּ
 וַחֲבוּ. בֵּין כֶּף רָאוּ צוּרָה אַחַת שֶׁלְּהַכּוֹת עוֹמְדַת
 לְפָנָיו. אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא, אוֹי עַל אוֹתוֹ הָאִישׁ,
 שְׁעַבְשׁוּ יָמוֹת. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, אֲשַׁרִּי אוֹתוֹ הָאִישׁ,
 שְׁתַּקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יַרְחִישׁ לוֹ גַּם. בֵּין כֶּף יָרַד
 מֵאֵילָן אַחַד נָחַשׁ אַחַד וְרַצָּה לְהַרְגוֹ. קָמָה אוֹתָהּ
 צוּרָה עָלָיו וַתְּרַגְּתוּ. סוּבְּכָה הַצּוּרָה בְּרֹאשָׁהּ,
 וַתִּלְכָּה לָהּ.

אמר רבי יוסי, ולא אמרתי לך שתקדוש ברוך
 הוא רוצה להרחיש לו גם, ולא תוציא
 זכותו ממנו? בין כך התעורר אותו האיש, וקם
 והלך לו. אחזו בו רבי חייא ורבי יוסי, ונתנו לו
 לאכל. אחר שאכל, הראו לו הנם שהרחיש לו
 תקדוש ברוך הוא.

פתיח רבי יוסי ואמר, (תהלים לו) פתיח בה' ועשה
 טוב שכן ארץ ורעה אמונה. אשרי חלקו
 של האיש שעושה טוב משלו, שהרי מעורר טוב
 עם בנות ישראל, ובמה? בצדקה. שפשצדקה
 מתעוררת, הוא טוב, או מתעורר אל בנות
 ישראל, ועל זה כתוב (משלי י) וצדקה תציל ממות.
 מה הטעם? משום שצדקה היא עין תחיים,
 ומתעוררת על אותו עין המות, ולוקח אותם
 שאחוזים בו ומצילים מהמות. מי גרם לאותו עין
 תיים שיתעורר לזה? הנה אומר, אותה צדקה
 שהיא עושה, בכיכול הוא עשה אותו למעלה,
 כמו שנאמר (תהלים קו) עשה צדקה בכל עת.
 והרי נתפאר.

השלמה מההשמטות סימן ז'

וכי בכל עת יכול אדם לעשות צדקה? אם כן, שהים עשרה שעות ביום מי יכול?! אלא כך למדנו, מי שעושה צדקה בכל עת. מהו בכל עת? כמו שנאמר (ויקרא טז) ואל יבא בכל עת אל הקדש, ובארות. ולא תאמר בכנסת ישראל לבדה, שהיא עת רצון קדוש בצדיק, אלא אפלו בכל עת שלמטה מרבה צדקה עליהם, ומתעוררת צדקה בכלם, בעליונים ותחתונים. מפני כן ישם אדם לבו ורצונו וידבק בו בקדוש ברוך הוא.

כיון שהגיעו לפני רבי שמעון, ספרו לו המעשה. אמר, ומה זה בעצמו, אפלו כל מי שמחזיק לאילן (באילן) החיים נצול בעולם הזה, ואפלו מן מיתת העולם משאר בני אדם, כל שכן מאחר.

אמר רבי שמעון, בכלם מעוררת הצדקה את אילן החיים, ומקום זה הוא המזון לכל, ולתלמידי החכמים מה מעשיהם? שחרי כל בני

הָעוֹלָם לֹא יְכוּלִים לְעוֹרֵר צְדָקָה עֲלֵיהֶם, שְׁתַּרְי הֵם
 אַחֲוָיִם בְּצְדָקָה, וְכָל בְּנֵי הָעוֹלָם נוֹזְנִים בְּזִכּוֹתָם,
 בָּהֶם מִמָּשׁ. וְהֵם לֹא יְכוּלִים לְהַתְּפָרְנֵם מֵהֶם מִמָּשׁ,
 מִפְּנֵי שְׂכָל מִי שֶׁמִּשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה, מִשְׁתַּדֵּל בְּאֵילָן
 הַחַיִּים שְׂכָל בְּנֵי הָעוֹלָם מִתְּפָרְנִים מִמֶּנּוּ.

נִמְצָא שֶׁהַתְּלִמִּידֵי חֲכָמִים מְעוֹרְרִים מְזוּזָה לְעוֹלָם
 וְשָׁלוֹם. אִם לְכָל בְּנֵי הָעוֹלָם מִתְּעוֹרֵר
 מְזוּזָה, מִדּוּעַ לָהֶם לֹא מִתְּעוֹרֵר? אֵלֶּיךָ תְּלִמִּיד חֲכָם
 הוּא אֵילָן הַחַיִּים מִמָּשׁ, וְאֵילָן הַחַיִּים לֹא נִזְזָה
 אֵלֶּיךָ מִן הָעוֹלָם הַבָּא, וְהָעוֹלָם הַבָּא לֹא נִמְצָא
 בְּעוֹלָם הַזֶּה, אֵלֶּיךָ לְאַחַר שֶׁעוֹלָה לְעוֹלָם הַחַיִּים,
 אִזּוֹ נִזְזָה מִמֶּנּוּ וְנִשְׁרָשׁ שָׂרָשָׁיו עָלָיו. עֲבָשׁוּ אוֹכְלֵי
 מִפְּרֵי עֵץ הַחַיִּים. וּמָה הוּא? אוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁנִּמְצָא
 אֵצֶל הָעֲנָנִים, וְהוּא נִקְרָא (כְּרֵאשִׁית ג) פְּרֵי הָעֵץ אֲשֶׁר
 בַּתּוֹרָה הַזֶּה. וְעַל זֶה אוֹכְלֵי מִתְּפָרְי הוּא בְּעוֹלָם
 הַזֶּה.

וְעַל זֶה לְמַדְנֵנוּ, הֵם נוֹזְנִים בְּזוּזָה. מַהִי הַזּוּזָה? זֶה
 גְּבוּרָה. וְהֵם מְזוּמְנִים לְעוֹלָם הַבָּא. שְׁמִזְזוּ

הָעוֹלָם הֵבֵא אֵינּוּ בְּעוֹלָם הַזֶּה, אֲלֵא צִמְצוּם קָטָן
 שֶׁל הַכַּח שְׁלוֹ שְׁנִמְצָא בְּמַתִּיקוֹת הַתּוֹרָה. וְזֶה
 מַעֲמוֹ עַל הַפְּרִי הַהוּא שֶׁל הָעֵץ הַתְּחִתּוֹן, וְזוֹ
 שְׂמִיחָה שֶׁל הַתְּלִמִּידֵי חֲכָמִים וּמְזוּן הָעֲלִיּוֹן שֶׁלָּהֶם.
 בִּיּוֹן שִׁיעֲבְרוּ מִהָעוֹלָם הַזֶּה, כַּמָּה נִחְלִים עֲלִיּוֹנִים
 שֶׁל עוֹלָם הֵבֵא מְקִיפִים לְמִקוּמָם, וַיִּשְׁתַּרְשׁוּ בוֹ
 וַיַּעֲלוּ לְמַעְלָה לְמַעְלָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה סד) עֵינַי לֹא
 רָאִיתָ אֱלֹהִים זוֹלָתְךָ יַעֲשֶׂה לְמַחֲבֵה לוֹ.

מֵהוּ יַעֲשֶׂה? זֶה הַיּוֹבֵל, זֶה שֶׁנִּקְרָא עוֹלָם הֵבֵא.
 לְמַחֲבֵה לוֹ, וְדַאי. שְׁלֹא רוֹצִים מְזוּן לְעוֹלָם
 הַזֶּה עַד שִׁיִּנְיֵעוּ (שִׁימְנוּ) לְמְזוּן שֶׁלָּהֶם. וּמֵהוּ הַמְזוּן
 שֶׁלָּהֶם? הָעוֹלָם הֵבֵא. וְעַל זֶה זְכָאִים בְּכָל,
 שֶׁעֲלִיָּהֶם כְּתוּב עֵינַי לֹא רָאִיתָ אֱלֹהִים וְגו': (עד כאן

מההשמטות).

רַעֲיָא מֵהִימְנָא

וְהַתְנַחֲלֶתֶם אִתְּם לְבַנְיָכֶם וְגו', לְעֵלָם בָּהֶם
 תַּעֲבְדוּ וְגו'. מִצְוָה זוֹ לְעַבְדַּ בְּעַבְד
 בְּנֵעָנִי, שֶׁכְּתוּב לְעֵלָם בָּהֶם תַּעֲבְדוּ, וְהֵם מֵהַצָּד שֶׁל

חם שגלה עריות, שנאמר עליו (בראשית ט) ארור כנען
 עבד עבדים יהיה לאחיו. למה עבד עבדים? אלא
 עבד לאותו עבד עולם, שהוא עולמו של יובל.
 ואם תאמר שהי אחיהם של שם ויפת היה, למה
 לא היה כך כמותם? וכן, מתורע של חם היה
 אליעזר עבד אברהם, למה לא היה כמותו, שיצא
 צדיק, והקדוש ברוך הוא הודה בכרכתו כשפרך
 אותו לבן?

אלא ודאי כן כסוד הגלגול, גולל אור מפני
 חשך - עבד אברהם שיצא מהחשך, וזה
 תורע של חם, דיו לעבד להיות פרבן, שהוא
 אברהם, שיצא מתרח עובד עבודה זרה, וחשך
 מפני אור - זה ישמעאל שיצא מאברהם, ועשו
 מיצחק.

וסוד תערכת טפות במקום שאינו שלו גרם את
 זה. מי שמערב טפה שלו בשפחה מחלת
 בת ישמעאל, או בבת אל נכר, שהם רע חשך,
 והטפה שלו טוב אור, (שם א) וירא אלהים את

הָאוֹר כִּי טוֹב, מְעַרְב טוֹב עִם רָע, עוֹזֵר עַל מְאֹמֵר
 רְבוּנוֹ שְׂאֵמֵר, (שם ב) וּמַעֲזֵן הַדַּעַת טוֹב וְרָע לֹא
 תֵּאכַל מִמֶּנּוּ.

הַקְּדוֹשׁ פְּרוּךְ הוּא מְרַכֵּב אוֹתוֹ בְּאוֹתוֹ שְׂעָרֵב
 (רב), וּמְבִיאֵוּ בְּגִלְגּוּל לְקַבֵּל
 עֲנָשׁוֹ. אִם חֹזֵר בְּתַשׁוּבָה, הַתְּעַסֵּק בַּתּוֹרָה וְהַפְּרִיד
 טוֹב מִרָע, שְׂהֵם אִסּוּר וְהִתֵּר, טְמֵאָה וְטַהֲרָה, כָּשֵׁר
 וּפְסוּל - בְּזֶה נִפְרָד הָרָע מִהַטּוֹב, שְׂנֵאֵמֵר בּוֹ וַיִּיצֵר,
 יִצְרָה לְטוֹב וַיִּצְרָה לְרָע. בַּתּוֹרָה הַפְּרִיד אוֹתָם.
 הַקְּדוֹשׁ פְּרוּךְ הוּא מוֹרִישׁ לוֹ נְשָׂמָה מִמֶּנּוּ, שְׂיִהְיֶה
 שׁוֹלֵט עַל שְׂנֵיחֵם, בְּאַחֵד שְׂהוּא אוֹר - הָעוֹלָם
 הַבָּא, וּבְאַחֵד שְׂהוּא חֹשֶׁךְ - הָעוֹלָם הַזֶּה. זֶהוּ
 שְׂכַתוֹב וַיִּפַּח בְּאַפּוֹ נְשָׁמַת חַיִּים.

וּכְפִי זְכִיּוֹת וְחוּבוֹת, כְּמוֹ שְׂבִאֲרוֹהָ, הָעוֹשֶׂה מְצוּהָ
 אַחַת מִיִּטְיָבִין לוֹ. בִּינּוֹנִי - זְכִיּוֹת וְחוּבוֹת
 שְׂקוּלִים, חֲצִי זְכִיּוֹת לְמַעְלָה (וְחֲצִי לְמַטָּה) וְחֲצִי חֲטָאִין
 לְמַטָּה, וְזֶה סוּד (אסתר ה) מַה שְׂאֵלְתָךְ וַיִּנְתֵּן לְךָ וּמַה
 בְּקִשְׁתָּךְ עַד חֲצִי הַמַּלְכוּת וְתַעֲשֵׂ. צְדִיק נְמוּר - כָּל

וְכִיּוֹתָיו לְמַעַלָּה, וְחֻבּוֹתָיו לְמַטָּה. רָשָׁע גָּמּוּר -
חֻבּוֹתָיו לְמַעַלָּה, וְכִיּוֹתָיו לְמַטָּה.

וּבֶן אָדָם שֶׁחָטָא בְּגִלּוּי, הוּא בְּשָׁנֵי דְרָגוֹת: אִם חִזַּר
בְּתַשׁוּבָה בְּגִלּוּי - בֵּין צַדִּיקִים, (דף קיא ע"ב) מִשּׁוּם
שִׁיּוּדָעִים דִּינֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשׁוֹמְרִים עֲצָמָם
מִלְּחָטָא. וּבְמִכְסָה - בֵּין רָשָׁעִים, לְקַיָּים בָּהֶם (אִיּוֹב י"א)
וְעֵינֵי רָשָׁעִים תִּכְלִינָה.

וּמִשּׁוּם זֶה הַחָטָא שֶׁאָדָם עָבַר עַל (בראשית ב) וַיֵּצֵא
ה' אֱלֹהִים, וּפְרָשׁוּהָ אֵין צו אֵלָא עֲבוּדָה
זָרָה, עָבַר עָלָיו, הִרְכִּיב אוֹתוֹ בְּטַפַּת תְּרַח, שָׁפּוֹ
הִרְגִּיז אֶת הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שֶׁעָבַר עַל צו
מִעֲבוּדָה זָרָה. חִזַּר בְּתַשׁוּבָה, וְשָׁבַר צְלָמֵי עֲבוּדָה
זָרָה וְכָל מְזֻזָּנוֹ. הוּא תִקַּן בְּמַה שֶׁחָטָא, וְשָׁבַר אֶת
הַחָטָא וְאֶת הַבְּנִין תָּרַע שֶׁבָּנָה, וְהַמְלִיךְ אֶת הַקָּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא וְשִׁכְנָתוֹ עַל הָעוֹלָם.

בַּמָּה? מִשּׁוּם שֶׁקָּדַשׁ שְׁמוֹ יִתְפָּרֵד בְּרַפִּים וְנִבְנִים
לְיָשׁ לְשָׂרְף אֶת עֲצָמוֹ, לְקַיָּים בּוֹ (דברים ז)
פְּסִילֵי אֱלֹהֵיהֶם תִּשְׂרַפּוּן בְּאֵשׁ. וְלֹא עוֹד, אֵלָא

נְשֵׂאת אָבִיו תֵּרַח הַחֲזִיר בְּתִשׁוּבָה, וְהַכְּנִים אוֹתוֹ
 וְאֵת אִמּוֹ וְאֵת כָּל פְּרָנְסֵי אוֹתוֹ דוֹר לְגַן עֵדֶן, וְכֹדֶד
 הַתְּלַבֵּן בְּאֵשׁ כַּכֶּסֶף, שֶׁהִיא מִטְבַּע הַמְּלָךְ, וְזִינָף
 אוֹתָהּ בְּעֵפְרַת, הַכְּנִים אוֹתָהּ לְאֵשׁ, וַיִּצְאָה הָעֵפְרַת
 הַחוּצָה, יִשְׁמַעֲאֵל. וְלִפְיֶכָד יֵצֵא מִצַּחֲק בַּעֲבוּדָה
 זָרָה. וְנִשְׂאֵר אָדָם מְלָבֵן, וְזֶהוּ שְׁנוּי הַשֵּׁם.
 שְׂכַשְׁמַתְגַּלְגַּל אָדָם, צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת לוֹ שְׁנוּי הַשֵּׁם,
 שְׁנוּי מְקוֹם, וְשְׁנוּי מַעֲשֵׂה.

אַחֲרֵי כֵן בָּא יִצְחָק, וְהִתְחַזַּק בּוֹ מִהַחֲטָא הַשְּׁנִי
 שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ עַל הָאָדָם, שְׁוֵה שְׂפִיכוֹת דְּמִים,
 וְזֶה גַרְם אֵת הַנְּפִיזוֹן שֶׁל יִצְחָק כַּסְּפִיז, וְהִתְפַּרֵּר בּוֹ,
 כְּמִי שֶׁבוֹרֵר אֶכֶל מִתּוֹךְ פְּסֻלָּת, וַיִּצְאָה הַפְּסֻלָּת
 הַחוּצָה, עֲשׂוֹ שׁוֹפֵךְ דְּמִים.

אַחֲרֵי כֵן בָּא יַעֲקֹב וְהִרְכִּיב אוֹתוֹ בְּלָבֵן, וְנִעְשָׂה
 עֶבֶד אֱלֹוִי, זֶהוּ שְׂכַתוּב (בראשית כט) אֶעֱבֹדְךָ
 שְׁבַע שָׁנִים בְּרַחֵל. וּבְאוֹתָהּ סָבָה שֶׁהַחֲלִיפָה
 בְּאֲחוֹתָהּ, עָשָׂה שְׁבַע שָׁנִים אַחֲרוֹת, לְהוֹצִיא שְׁתֵּי

מטות שזרק אדם במקום נכרי, וזה גלוי עריות,
וזהו לאמר. והוציאם מלכן הארמי, נחש.

ובשלת אלה היה לאדם שנוי השם, ושנוי
מקום, ושנוי מעשה. שנוי השם -
באברהם. ושנוי מקום - ביצחק. ושנוי מעשה -
ביעקב. ואם לזה שנאמר בו (איוב כח) אז ראה
ויספרה קבל בתשובה, כל שכן לאחרים.

ומשום זה, עבד טוב המקום גורם, ועבד רע גם
בן. אבל שאר עבדים, לעולם בהם
תעבדו. קמו בעלי הישיבה ואמרו, (תהלים קמד)
אשרי העם שפכה לו, שפכה פנימטריא משה.
קם הרועה הנאמן ואמר, אשרי העם שה' אלהיו.
(ע"כ רעיא מהימנא).

זוהר

כי לי בני ישראל עבדים וגו'. מצוה לעבד בכל
מיני עבודה במקדש, ומחויץ למקדש בכל
אותן עבודות שנקראות עבודה, בתפלה,
להשתדל אחר מצוות התורה, שיהכל נקרא

עבודה, בעבד שמשתדל אחר רבו בכל מה
שצריך.

משום שישראל קרא להם עבדים, שכתוב (ויקרא
כה) כי לי בני ישראל עבדים עבדי הם. מה
הטעם הם עבדים? משום שכתוב אשר הוצאתי
אותם מארץ מצרים. ומשום כך כתוב בעשרת
הדברות אחר כך, שכתוב אנכי ה' אלהיך אשר
הוצאתיך מארץ מצרים, לעבד אותו בעבד
שעובד את רבו שפדה אותו ממות, ושפדה אותו
מכל הרעות של העולם.

בשני סוגים (שמות אלו) נקראים ישראל לקדוש
ברוך הוא עבדים, שכתוב עבדי הם (שם),
ונקראים בנים, שכתוב (דברים יד) בנים אתם לה'
אלהיכם. בזמן שמכיר האדם את הקדוש ברוך
הוא בדרך כלל, אז הוא נקרא עבד שעושה
מצות רבו, ואין לו רשות לחפש בגנזיו ובסודות
ביתו. בזמן שמכיר אותו האדם בדרך פרט, אז

נִקְרָא בְּנוֹ, אֶהוּב שְׁלוֹ, כְּמוֹ בֵּן שְׂמֵחַפֵּשׁ בְּגִנְזוֹ,
בְּכָל סוּדוֹת בֵּיתוֹ.

וְאֵף עַל גַּב שְׁנִקְרָא בְּנוֹ, בֵּן בְּכוֹר לְקָדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (שמות ד) בְּנֵי
בְּכָרֵי יִשְׂרָאֵל, אֵל יוֹצִיא אֶת עַצְמוֹ מִכָּל־
שָׁל עֶבֶד, לְעַבְדֵּךְ אֶת אֲבִיו בְּכָל הָעֲבוֹדוֹת שֶׁהֵן
בְּכוֹר אֲבִיו. וְכֵן צָרִיךְ לְכָל בֵּן אָדָם לְהִיּוֹת
בֵּן לְגַבֵּי אֲבִיו, לְחַפֵּשׁ בְּגִנְזוֹ וְלַדַּעַת סוּדוֹת
בֵּיתוֹ וְלְהַשְׁתַּדֵּל אַחֲרֵיהֶם, וְלְהִיּוֹת עֶבֶד לְגַבֵּי
אֲבִיו.

וְסוּד הַדְּבָר - שְׁתֵּי דְרָגוֹת הֵן לְמַעְלָה שְׁצָרִיךְ בֵּן
אָדָם לְהַתְעַטֵּר בָּהֶן, וְהֵן סוּד הָאֱמוּנָה, וְהֵן
אֶחָת. אֶחָת סוּד שָׁל עֶבֶד, וְאֶחָת סוּד שָׁל בֵּן.
וְהָעֶבֶד תּוֹה נִקְרָא אֲדוֹן כָּל הָאָרֶץ. בְּנוֹ, כְּמוֹ
שְׁבֵאֲרָנוֹ, בְּנֵי בְּכָרֵי יִשְׂרָאֵל, וְהַכָּל סוּד אֶחָד שָׁל
הָאֱמוּנָה. וְצָרִיךְ בֵּן אָדָם לְהַתְעַטֵּר בְּדְרָגוֹת הַלָּלוֹ,
לְהַכְּלִיל בְּסוּד הָאֱמוּנָה.

עֶבֶד, לְעַבְד בְּכָל מִינֵי עֲבוּדָה, בְּתַפְלָה שְׁנִקְרָאת
 עֲבוּדָה, כְּמוֹ אוֹתוֹ עֶבֶד שֶׁהוּא סוּד עַלְיוֹן,
 שְׁלֵא שׁוֹכֵךְ לְעוֹלָמִים תָּמִיד, וּמְשַׁבַּח וּמְנַגֵּן תָּמִיד.
 וְהָרִי נִתְפָּאֵר בְּעֲבוּדוֹת אַחֲרוֹת, שְׁכָל הָעֲבוּדוֹת
 וּדְבָרֵי הָעוֹלָמוֹת, כִּלָּם הוּא עוֹשֶׂה וְעוֹבֵד. וּמִשׁוֹם
 זֶה נִקְרָא אָדוֹן, מִשׁוֹם שֶׁהוּא עֶבֶד לְעַבְדָּה, נִקְרָא

אָדוֹן כָּל הָאָרֶץ. בֶּן אָדָם שְׁמַתְעֵיטָר בַּסּוּד (דף קיב ע"א)
 הַזֶּה, לְהִיּוֹת עֶבֶד לְעַבְד עֲבוּדַת רַבּוֹ, הוּא עוֹלָה
 וּמַתְעֵיטָר לְהִיּוֹת בְּדַרְגָּה חַיִּים, וְנִקְרָא אֵף כָּאֵן
 אָדוֹן, שֶׁהָרִי הוּא מְבָרֵךְ בְּכָל הָעֲבוּדוֹת הָאֵלֶּה אֶת
 הָעוֹלָם הַזֶּה וּמַעֲמִידוֹ, וְעַל זֶה נִקְרָא אָדוֹן. (אֲדוֹנֵי

הָאָרֶץ).

אֲשֶׁרִי חִלְקוֹ שָׁל חֲבֵן הַזֶּה, שְׁזוֹכָה לְהַשְׁתַּדֵּל לְדַעַת
 בְּגִנְיֵי אָבִיו וּבְכָל סוּדוֹת בֵּיתוֹ, כְּמוֹ בֶּן
 יְחִידִי שֶׁהַשְּׁלִיטוֹ אָבִיו בְּכָל גְּנֻזָיו, וְזֶהוּ הַכְּבוֹד,
 שֶׁשׁוֹלֵט עַל הַכֹּל מִי שֶׁמַּשְׁתַּדֵּל בַּתוֹרָה לְדַעַת אֶת
 הַקְּדוּשׁ פְּרוּךְ הוּא. וּבְאוֹתָם הַגְּנֻזִים שְׁלוֹ נִקְרָא בֶּן
 לְקְדוּשׁ פְּרוּךְ הוּא, בְּכָל כַּחוֹת הַשָּׁמַיִם אֵין מִי
 שְׁיִמָּחַה בְּיָדוֹ, בְּכָל שְׁעָה שֶׁמַּצְטַרֵּךְ לְהַכְּנִים אֶל

אָביו. אֲשֶׁרִי חֶלְקוֹ בְּכָל הָעוֹלָמוֹת. וּמִשּׁוֹם זֶה,
בְּשֵׁמֶשׁ תִּדְרֹל לְהַכִּירוֹ בְּדָרְךָ פְּרָט, בְּסוּד הַחֲכָמָה, אִי
נִקְרָא בֵּין.

בְּעִבּוּדָה שְׂפָן אָדָם עוֹבֵד לְקַדּוֹשׁ פְּרוּךְ הוּא יֵשׁ
עִבּוּדָה שְׂצָרִיךְ אָדָם לְהַכְּלִיל בְּשֵׁנִיהֶם,
לְהִיּוֹת עֶבֶד וּבֵן, לְהַתְּעַטֵּר בְּקַדּוֹשׁ פְּרוּךְ הוּא.
וּמַהוּ? זוֹ עִבּוּדַת הַתְּפִלָּה, שְׂצָרִיךְ לְהִיּוֹת בָּהּ עֶבֶד
וּבֵן, לְהַכְּלִיל בְּדַרְגּוֹת הָעֲלִיּוֹנוֹת הַלְלוֹ. לְעֶבֶד
וּלְהַתְּקִין תְּפִלָּה בְּסוּד שָׁל עֶבֶד, לְעֶבֶד אֶת הָעִבּוּדָה
שָׁל תְּקוּן הָעוֹלָמוֹת, וּלְהַדְּבִיק רְצוֹנוֹ בְּסוּדוֹת
הַחֲכָמָה, לְהַתְּדַבֵּק בְּרַבּוֹ בְּנִגְזוּיִם עֲלִיּוֹנִים כְּרָאוּי.

בֵּין נִדְבֵק תָּמִיד בְּאָביו לְלֹא פְרוּד כְּלָל, אִיִּן מִי
שְׂיִמְחָה בְּיָדוֹ. הָעֶבֶד עוֹשֶׂה עִבּוּדַת רַבּוֹ וּמִתְקִין
תְּקוּנֵי הָעוֹלָם. מִי שְׂיִתְּיָה שְׂנִיָּהֶם בְּכָלֵל אַחַד,
בְּחִבּוּר אַחַד, זֶהוּ אָדָם שְׂמִתְקִין אֶת סוּד כָּל
הָאֲמוּנָה בְּכָלֵל אַחַד, לְלֹא פְרוּד כְּלָל, וּמְחַבֵּר אֶת
כָּל כָּאֶחָד. זֶהוּ בֵּן אָדָם שְׂתִקְדוֹשׁ פְּרוּךְ הוּא
מְכַרִּיז עָלָיו בְּכָל אוֹתָם חִילוֹת וּמִתְנוֹת שָׁל כָּל

הָעוֹלָמוֹת וּבְכָל אוֹתָם הִרְקִיעִים: הִזְהָרוּ בְּפָלוֹנֵי
נְאֻמָּן בֵּית הַמֶּלֶךְ, שָׁכַל גְּנֹזֵי רַבּוֹ בְּיָדוֹ. אֲשֶׁרִיו
בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְאֲשֶׁרִיו בְּעוֹלָם הַבָּא.

מֵאוֹתוֹ יוֹם וְהִלָּאָה נֹדַע הָאָדָם וְנִרְשָׁם בְּכָל
הָעוֹלָמוֹת. בְּשַׁעַח שְׁצָרִיךָ, כָּל הַחֲחִילוֹת
וְהַמְחִנּוֹת, בְּלָם מְזַהְרִים לְהִיּוֹת אֶצְלוֹ, וְהַקְדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא לֹא רוֹצֵחַ אֶלָּא אוֹתוֹ בְּלִבּוֹ. וְקוֹל
מִתְעוֹרָר: רְאוּי הוּא לְיַחֵיד לְהִיּוֹת אֶצְל הַיַּחֲדִיד
וּלְהַתְעַסֵּק יַחֲדִיד בְּיַחֲדִיד.

וְהַסּוֹד שֶׁל שְׁתֵּי הַדְּרָגוֹת הָאֵלוֹ מְצֵאֵנוּ בְּפֶסֶק
אַחַד, שְׁפָתוֹב (ישעיה ט"ז) וַיֹּאמֶר לִי עַבְדִּי
אֲתָה יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בָּךְ אֶתְפָּאֵר. וַיֹּאמֶר לִי עַבְדִּי
אֲתָה - הֲרִי עַבְדִּי. יִשְׂרָאֵל - הֲרִי בִּן. שְׁכַנְאֲשֶׁר הֵם
כָּלֵל אַחַד, אִזּוֹ כְּתוֹב אֲשֶׁר בָּךְ אֶתְפָּאֵר.

בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן. יְמִלֵךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן
וְאָמֵן.